

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografică arhidiecezane Sibiu, strada Măceșarilor Nr. 47

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măceșarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refuza. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 16 cr. rîndul în litere germane — și timbru de 30 cr. pentru 50 — care publicare.

Banatul.

Nu va fi tocmai întemplantăre că „Allgemeine Ztg” se ocupă cu Banatul și preste tot cu Ungaria. Foiașă germană pune degetul pe dureri de ale patriei, care toate magyárosodăsurile și magyárositașurile nu sînt în stare să le delature.

De altmîntre astăzi scrie foiașă această despre Banat, mâne, ea, sau altă foiașă va scrie despre altă parte a patriei, cum dă înderept și se înneacă în serăcie, în același timp, când „bărbații de stat” ai Ungariei, cred că prin farmecul gramaticii și sunetelor maghiare va dispăre miseria și va face loc prosperității.

Admitem că cele scrise contin și esagerațiuni, și ne am bucura când ar fi date de gol cele scrise de „Allg. Ztg.” că sînt esagerațiuni. Inse e trist că se dă privilegiu a se scrie astfel în străinătate.

De acea nu consimțim, nu concludem, ci reproducem unul din articuli citatei foi, lăsând publicul să concludă însuși.

„Era un timp — țice „Allg. Ztg.” — în care Banatul Temišorii se numia grănarul monarhiei austriece, pentru că se cultivau aproape exclusiv grăun și cucuruz, ear' recoltele rele erau neunoscută până în anul 1863. Înainte acelei cumplite veri, fusese trei-deci de ani de a rëndul recolte bune. O singură recoltă rea a fost deajuns pentru a dă loc la mare foamete. Statul a trebuit să intervie în ajutorul oamenilor cu grăne, făină și alte mijloace de subsistență. Cu toate acestea Banatul fusese considerat ca țeară bogată, ca grănar al monarhiei. Ilusiunea se perdă numai decăt. Ceea ce oameni cîmîți prevăduseră de mult, s'a invederat pentru toată lumea; populația Banatului trăia — afară poate de o seamă de țerani bogăți — dela mână la gură. Puțini câștigau de cu vară mai mult, de cum le trebuia iarna. La vremea secerii ne și lipsește pânea. Cel întâu grăun, ce secerăm se preface literalmente în pâne, celalalt e vëndut de pe cîmp, fiind încă în spice, sau se duce numai decăt în piată — pentru a împăca pe perceptor.

„Sarcinele, ce i se impun populației de aci, sînt neauđite și sute de mii de oameni muncesc di și noapte pentru nimic alt, de căt pentru a-și fiin sufletul, căci ceea ce nu le ia statul pe cale legală, le mănăncă funcționarii cei coruți și advocății, oameni cumplit de cărciocătoarească și sugătoare de sänge. Mania de a se judeca a fost cultivată în mod sistematic și aci, și nu e casă să n'abăzda procesul ei, care o stingă până în sfērșit. Toată populația s'a abrutizată în nesfērșita luptă pentru existență; muncesc ca animalele și nu se poate să abăz astfel de simțiri de căt acestea.

„De asupra acestei situații deplorabile din inima populației chiar, . . . artă de guvernament a Maghiarilor și ridică bicul, un stat, care în teorie și în fața străinătății pretinde a trece de stat civilizat,

În teorie d. e. cestiunea limbilor s'a rezolvat în modul cel mai minuțios; regimul Taafe ar putea învăța dela Maghiari. Fie-că conducuță de dări are bună-oră trei rubrici, una maghiară una germană, una română; funcționarul e obligat, în aparență dea a umplea contribuabilului maghiar rubrica întâia, celui german a doua, românului a treia. Departe una ca aceasta! Deși în tot Banatul nu sînt la țeară nici o sută de contribuabili maghiari, deși în cele mai multe losurii, nici rëndășii nu sînt acest idiom, totuși autoritățile nu cunosc, în relațiile lor cu germanii, românii, serbii ori bulgarii, altă limbă decăt pe cea maghiară.

„Cine n'a trăit pe aci, nu și poate face închipuire de încurcătura fără capăt, de miseria ce nasc din această singură împregiurare. Poporul neștiutor e dat cu totul pe mână cavalerilor de industrie, care sciug unguresce, căci există localități unde dintre patru mii și mai bine de suflete, nici unul nu scie boabă unguresce. În asemenea localități persoane problematică și câștigă existența, tălmăcind țeranilor în limba lor pe aceea a autorităților. Acești parasiți de advocați de a treia mână și de scriitorăși existau cu de prisos și înainte, dar acum s'opresc ca buruiana cea rea. Căci au sfēră de activitate determinată. Această canalie traduce actele și adresele autorităților, sfătuesce pe țeran, și instigă, și dă aerul că ar fi avënd trecere în sferele politice, caută a trage pe sfoară pe cel neunoscător, i se platește bine serviciile de interpret, ia avansuri în procese pendente ș. a. m. d.

„Însă toate lipitorile acestea mari și mici n'ar fi încă în stare de a ruina țeara și de a aduce populația la serăcie deplină, dacă . . .

. . . n'ar merge mână în mână cu toate acestea. „De ocamadată vom da următoarele cifre, cari vorbesc de sine. Banatul, așa numitul grănar al imperiului, datoreșce 10 milioane rēmășiță din dări. După darea de seamă publicată de curënd, comitatul Temišorii numai, datoreșce 3,667,095 florini reparății asupra plaselor Temišoara, Verșef, Vinga, Lipova și Biserica-Albă. Ne vom ocupa cu Lipova, care în aparență e plasa cea mai bine situată în tot județul Temišoari.

„Recolta anului acestuia se considera bună ca în toată Ungaria, aceasta a ajuns la așulul ministerului unguresc de finanțe, Szepary, care s'a grăbit a adresa o circulară cătără toate autoritățile fiscale din Ungaria, prin care comandă organelor sale de a căuta cu zel și asprime, să încaseze dările. Organele subalterne, ce n'au nevoie de o asemenea admonițiune, n'au așteptat să le o spună de două ori.

„Cine să escute înșe? „Poporul e mai iritat decăt ori cînd și în adneța sa ignoranță identifică pe perceptor cu neingăduitorul creditor, cu statul. Firesce. Cel ce ia grăul de pe ogorul țeranului și și sileșce a-și vînde marfa cătăva septămăni după seceră, cînd e naturalmente mai eființă, pentru a plăți dări cu banii; cine îl face pe țeranul viier

să-și peară recolta în același chip; cine-i ia palmașului vaca, care-i hrănesce copii, pentru a o dă pe nimic celui întâu venit — acela e vrășnașul de moarte.

„Toate aceste le face înșe în Ungaria un perceptor, un escutor. Plănesete și vaete domnesc pretutindenea unde se arată. De aceea nici odată un om care simte omenesce sau un funcționar, cum se cade, nu se oferă (?) a fi perceptor. Numai oameni cu totul depravați, ce n'au nici un fel de căpătăiu (?) se oferă la funcții atăt de neplăcute, primejdișoare chiar, care se dau oarecum cu litație. E foarte caracteristică că există sute de inși, cari se presentă spre a ocupa asemenea funcții; existențele problematică foiesc în Ungaria cu de prisos și un astfel de domn de care-și pricepe treaba, scie să-și facă avere, în poziția aceasta, în timp de cătiva ani.

„Cu revolverul în buzunar călătoreșce acest „domn”, în numele guvernului și pe cheltuiala comunelor, în plasa sa din loc și o spaimă ce paralizează, îl precede. Înainte de a sosi, averea tuturor locuitorilor, cari sînt în restanță cu darea, se trece într-un proces verbal; un scriitor și un om al autorității (în genere un țeran) merg din casă în casă. Deja scriitorul acesta e pungaș, de mituit în ori-ce casă, pentru aci, în țeara aceasta toți, se pot mitui.

„Încruntănd sprincenele întrebă pe pe o biată vëndușă: „D-ta ai o vacă.” Tremurând femeia i pune în mână un biet florin — poate pe cel din urmă pe care l'are — și țice nu. El scrie „Nu” și apoi continuă cu blăndețe: „Nu-i așa că n'ai nici vin?” Apoi îi lasă o hărtie goală pe care ea are se o icaliască. Cu o clipire de ochiu semnificativă, el părăsesce casa și biata femeie crede, că a scăpat cu puțin. Cum s'a înșelat. Executorul vine, în ziua viitoare în persoană, o amenință cu temnița pentru inđicaciunea ei minciunoasă, și dacă acum nu dă cinci sau deșce florini pentru o manipulațiune analogă, escută fără de milă. Adesea nici mituirile nu folosesc, căci executorul nu poate gāndi totdeauna numai la sine, . . .

„Oare un popor care vede guvernul reprezentat de individi atăt de venali și atăt de mojici, poate să mai abăz conștiință de stat și respect de legi, în existență cărora nici nu crede? Nu e de mirare, dacă în timpul din urmă au fost ucși, în curs de opt zile doi executori și un consiliar fiscal în Ungaria, unul dintre ei chiar în Banat.

„În modul cel mai brutal parasiții aceștia scormolesc în carnea proprie a statului unguresc, prădănd țeara, ruindănd în fie ce an sute de oameni adecăt tot atăți contribuabili. Se înțelege că numărul contribuabililor împuținându-se sarcinile celor ce mai sînt în stare a plăți, devin din ce în ce mai grele. Această împuținare creșce prin emigrațiunea în masse spre America, care ia dimensiuni din ce în ce mai mari, încăt ministrul de interne al Ungariei s'a vëndut silit a convoca o anchetă pentru oprirea „emigrațiunii în masse.” S'au cerut expertize dela comune și dela

societățile agricole asupra acestui fenomen înspăimăntător și din toate părțile s'a respuns că principala cauză e mărimea dărilor și asprimea încasăării. Așa dar fugă generală înaintea executorului! Nu sciu ce va decide ancheta, un lucru înșe e sigur: nu există alt mijloc de îndreptare, decăt scăderea dărilor ori o purificare fundamentală a personalului administrațiv. Dar e sigur de mai înainte, că acest mijloc nu o să se aplice. Farsorii se vor tăvăli înainte, până cînd s'o putea.

„Ungaria e o țeară bogată, bine-cuvăntată și popoarele ei sînt din „tre cele mai fericele ale pământului” — așa stă scris în fie ce carte de școală, în care învață a citi copilul țeranului, care nici de nume nu știe ce-i fericea. Da! e bogată țeară, dar locuitorii sînt săraci.

„Săraci, pentru că prea multe lipitori și sug, pentru că statul întreg trăește pe un picior prea mare, pentru că numai o idee, numai o tendență a cuprins puterile intelectuale din această țară și le absorbe pe toate: ideea statului pur maghiar, tendența de a împune țerii întregi, tuturor popoarelor, fie căruți cătun, fiecărei table de cărciumă sigilul maghiarismului.

„De o camdată fenomenul emigrațiunei în masse se observă mai mult în Ungaria de nord. Comisarii și agenții proced cu temei și n'an pētrunș încă până aici; poate că unii nu presupun că vorbele și momelle lor ar dă de urechi ascultătoare și de inimi deschise; căci populația din Bănat nu e numai săracă și nemulțumită, ci chiar prea multă la un loc, și tendența de a emigra e vie în toți. De o camdată lipsescă ținta ademenitoare și alți nu emigreză, decăt în alte părți ale Ungariei sau în Bulgaria, căci aci nu mai e loc pentru ei.

„Cum vine înșe că Ungaria aci populată, dar în mare parte pustie, retrogradează din deceniu în deceniu în privirea populației sale, că întreaga ei prosperitate economică e lovită de regres? Cifrele ce pētrunș penibil în publicitate, sînt spăimăntătoare; nici acum, în anul cel bun, nu se vede o scădere a rēului. Această împregiurare ne spune în deajuns că n'avem a face cu neajunsuri trecătoare, ci cu rele sociale și economice adănci, a căror înlăturare, în actualele împregiurări politice, li s'au părut cu neputință celor ce au rupt-o de fugă. Recensimentul din 1870 spunea că în Ungaria sînt 4,417,574 persoane cari trășce din agricultură; pe cînd recensimentul ultim, făcut asupra popoarelor în a. 1880, dete un minus de 784,457 persoane, căci numărul acelor cari, în 1880 se mai ocupau cu agricultura e numai de 3,669,117 inși. Fiindcă în cei din urmă doi ani tendența de emigrațiune a sporit — Bulgaria și Bosnia sînt atăt de aproape — se poate țice că în ultimii 12 ani agricultura Ungariei a pierdut un milion, aproape 25% a capitalului ei de brațe. Din nenorocire statistica națională-maghiară, a cărei exactitate și bună credință întrece pe aceea a geografilor francezi nu ne spune nimic pozitiv despre proporția diferitelor naționalități în aceste pier-

dori colosale. Ar fi interesant și ar lămurii problema dintr'un punct de vedere, care a contribui a deslega cu siguranță cestiunea anchetei ministeriale".

Revista politică.

Sibiu, în 15 Octombrie.

Obiectul cel mai însemnat la ordinea zilei în monarhia austro-ungară este deschiderea delegațiilor în Budapesta și bugetul comun pus pe mesele acestor corporațiuni.

Ședința solemnă a ambelor delegațiuni a avut loc ieri în 26 Octombrie la 12 care. Majestatea sa în cuvântul de tron a accentuat raportul cel amical față cu toate puterile europene. În privința cestiunii egiptene Austro-Ungaria își dă toate silințele pentru promovarea unei înțelegeri împrumutate. Organizațiunea cea nouă a armatei va recure puține spese. Turburările în părțile de meazădi sunt suprimate, însă stabilirea unei ordini definitive face de lipsă prezența unui număr mai mare de trupe, care să pacifice definitiv țările ocupate. Spune mai departe că s'au luat măsuri pentru o administrațiune mai corespunzătoare. În fine cuvântul de tron se exprimă că contează la înțelepciunea și patriotismul delegațiilor.

În ședința cea dintâi a delegațiunii ung. dela 25 Octombrie fu ales Ludovic Tisza president și arhiepiscopul Haynald vice-president. În aceeași delegațiunea austriacă a ales president pe Dr. Smolka (polon), vice-president pe baronul Cesch. În data după alegerea comisiunilor în ambe delegațiuni, comisiunile s'au și apucat de dezbaterile bugetului.

Bugetul comun pe 1883 este în schiță generală următorul:

Ministerul de externe: erogatele ordinare 4,210,100, extra-ordinare 36,800 la o altă 4,246,000; ministerul de război (armata de uscat și marina) erogate ordinare 102,800,921 extra-ordinare 8,774,621 cu totul 111,575,542; ministerul comun de finance: erogate ordinare 2,087,451, extra-ordinare 3,875 la o altă 2,088,326. Toate erogatele ministeriului comun ar fi: erogate ordinare 105,097,472, extra-ordinare 8,815,296, cu totul 117,910,768.

Suma întreagă a venitelor ministeriului comun 3,248,780 fl. Erogatele comune, netto, după detragerea sumei din urmă ar fi 114,661,988 fl. cu 837,309 mai mari ca în anul trecut.

Ministerul de război a împărțit și cu ocaziunea deschiderii delegațiilor unor foi în memorand despre organizațiunea armatei. În memorand se spune ca s'a adoptat sistemul teritorial, în urma cărui trupele garnizoanelor în ținuturile de unde se întregesc. Abstracțiunea făcând dela Bosnia, Erțegovina, Dalmația și Tirol, monarhia este împărțită în treisprezece cercuri. Mai departe se unifică regimentele de linie în cele de rezervă și numărul lor se sporește la 102. În fine batalioanele a 4. cu un stat efectiv în mulțim de pace s'au trimis în Bosnia.

"N. fr. Presse" are scris din Cătarco, ca sînt semne ca și cum în Erțegovina ar avî să isbucească turburări nouă.

Dela Paris se telegrafează că guvernul a dat de urma unei revoluțiuni foarte răspândite, a carei comitet reșede în Geneva.

Alegătorii din Antăia circumscripțiune electorală din Neapole au dat dlui Nicotera un banchet, la care așezau puține un discurs, atât, cum dîse d-sa, și pe a înlătura neînțelegerile născute în urma discursului său din Palermo, cât și spre a-și ilustra și mai bine pozițiunea sa față cu guvernul. D-sa mulțami președintelui banchetului pentru invitațiunea sa amicală; aceasta a deșteptat într'însul o

amintire plăcută din tinerețe, când ideea de unitate și de mărire a patriei conducea primii săi pași, ca și astăzi când face 'poate ultimul act al vieții sale politice. Față cu acuzațiunile ridicate contra sa, d. Nicotera dîse că nu dorește nici cum o polițică de aventuri. Chiar cea mai mare necesitate nu poate să steargă uricioasa origine a dărei asupra măcinatului. Programa desvoltată de d. Depretis în Stradella este cu totul contrară programelor sale, într'u ceea ce privește cestiunea militară. Această cestiune este cu totul de natură administrativă internă. Stînga a sporit în adevăr bugetul resbelului, dar trebuie să vedem, dacă sporurile sînt de ajuns și dacă fondurile sînt bine întrebuințate. Franța și Germania dispuneau de 800,000 oameni în prima linie, Austria de 700,000 oameni. Relativ vorbind Italia trebuia să dispună între 500,000 și 600,000 oameni și cu toate acestea ea nu dispune de cât de 300,000 oameni de trupe de a doua și a treia categorie.

Tot în același raport este nesuficient numărul cadrelor și calitatea ofițierilor; cavaleria și miliția mobilă au fost cu totul neglijate. Pusele de model nu sînt suficiente d'abia pentru Antăia linie și fie care om nu poate avea de cât o singură pușcă, pe când la puterile suscitate sînt câte două puști și jumătate de fie-care om. Budgetul de resbel de 200 milioane este suficient pentru 10 corpuri de armată, dar nu va ajunge pentru 12. Cele două corpuri nouă de armată vor fi organizate tocmai peste trei ani pe picior de pace și după opt ani pe picior de resbel. Se risipește dar 200 milioane fără nici un folos și se desprețuiesc sfaturile celor mai buni generali, ca Pianell, Mezzacapo și alții. D. Nicotera discută apoi sistema pentru întărirea coastelor și recomandă o mai mare activitate prin arsenal. În privința desființării dărei asupra măcinatului guvernul a procedat fără nici un plan; după desființarea celei dintâi jumătăți, făina este tot așa de scumpă, ca și mai înainte, de vreme ce comunile au ridicat acisiile asupra făinei cu cinci până la șese franci. Oratorul salută desființarea cursului forțat și noua polițică de căi ferate. D-sa nu speră și nu contează într'o victorie personală, dar crede a face un bun serviciu regelui și țerei, pe care voește să le vață tari, libere și respectate.

Dela Paris se telegrafează următoarele cătră "Köln Zeitung": Comitele Ignatieff, pe timpul șederii sale act vizită pe d. Grévy, Duclere, Gambetta, și alți bărbați de stat, pe cari se încearcă a-i convinge că principiile de Bismarck voește să anezeze în curînd Luxemburgul la Germania. Comitele Ignatieff întrebuință toate mijloacele spre a îndupleca pe Francesi să meargă cu Rusia.

"Sgomotul, că el va veni în curînd din nou la putere, a provenit de acolo că a dat mai multor persoane asigurarea că Țarul, după expirarea anului 1882 are firma hotărîre de a reduce în fruntea Rusiei".

Camerile României se vor deschide Duminecă cu un mesagiu.

Proiecte ruse pe Dunăre.

Sub acest titlu, "The Daily Telegraph" publică următorul articol privitor la cestiunea Chiliei a căruia traducere o luăm din "Gazete de Romanie":

Neînțelegera ce s'a ivit între comisiunea europeană a Dunărei și guvernul rus, neînțelegere despre care v'am vorbit în ultima mea depeșă, amenință de a lua proporțiunile unui conflict serios și am avî multe cuvinte să ne temem de complicări. Cestiunea a fost prezentată sub o lumină cu totul falsă, și cel din urmă număr al "Cor-spondenței politice"

conține o versiune, al cărei punct de vedere strimă va fi poate admis în Engiltera. E foarte însemnat că relațiunea exactă a faptelor care se leagă de această cestiune s'au dat publicului englez, căci două treimi din comerțul maritim al Dunării de jos interesează direct comerțul britanic. Răspund de stricta executare a faptelor următoare.

În ședința sa dela 20 Maiu trecut, comisiunea europeană otări că planurile prealabile ridicate pe termenii Dunării vor fi completate prin sondajie în gura Chiliei. Comisiunea permanentă dela Galați, doritoare să procedă la aceste sondajie, ceru o autorisare dela guvernul rus pentru personalul tehnic, care trebuia să fie însărcinat cu această lucrare.

Delegații ruși răspuseră că nu se putea acorda autorisarea, de vreme ce însuși guvernul rus ordonase deja inginerilor săi de a proceda la aceeași lucrare. Un membru al comisiunii, împins se vede de o dorință de împăciuire, propuse ca sondajiele să fie executate împreună de inginerii comisiunii și de aceia ai guvernului rus, dar delegatul englez, observând că membrii absenți trebuie să fie "mai întâiu consultați, delegatul rus se retrase și redactă o protestare în acești termini: "Nu se poate admite ca o putere, avînd ea însăși mijloace de a asculta aceste sondajie, să permită altora de a face pe propriul său teritoriu." În acești termini Rusia notifică Europei luarea în posesiune a țărilor drept al gurei Chiliei.

După toate ce se petrecuse mai înainte, era vîdit că Rusia pretindea mai întâiu, a mărgini din ce în ce mai mult sfera de acțiune a comisiunii europene și al doilea, a-și asigura stăpînirea întregii guri Chilii, călcînd astfel drepturile riveranului vecin, România. În ședințele comisiunii dela 8 și dela 12 Octombrie 1879 și 10 Noemvre 1880, delegatul rus dîcea în privința gurei Chilii: "Această parte a fluviului a făcut în timp de mai mulți ani, obiectul deliberărilor comisiunii și după ce nici o îmbunătățire nu s'a adus în gura Chiliei trebuie să conchidem că a fost părăsită; ceva mai mult, comisiunea a avut la început trei din gurile Dunărei la dispozițiunea ei, mai tîrziu ea alege una numai; a înțetat dar să fie stăpînă pe celelalte".

În ședința dela 15 Noemvre 1880 același delegat declară, că nu era autorisat a subsemna actul adițional decât sub condițiunea expresă că nu se va aplica la gura Chiliei. În fața acestei rezerve, delegații Austriac, Francez, Englez, German, Italian, Român și Turc luară o otărire, prin care mîntîneau în întregitate lor drepturile comisiunii europene asupra celor trei guri ale Dunării. E cam surprînzător de a vedea că puterile nu făcără în urmă nici un cas de teoriile reprezentate în această ședință de cătră delegatul rus și nici nu se înceară, prin negocierii directe, de a rectifica această interpretare extraordinară a tratatelor din Paris și din Berlin, care, amîndouă specifică tocmai contrarul. Dar, ceea ce nu este decât o eresiă față cu sus țisele tratate, constituie o spoliare flagrantă a drepturilor României.

Tratatul din Berlin sil pe aceasta din urmă a retroceda Rusiei Barabaria, care i fusese dată prin tratatul din Paris; și, prin același tratat România nu primi în schimb de cât termenul drept al gurei Chiliei. În virtutea cărui drept Rusia are ea cele două țărniuri? Din altă parte, tratatul din Berlin, despăgubind România de pierderea Barabariei, acordă acestui regat, cu Dobrogea și Delta Dunării, în condițiunile în care o avuse Turcia dela tratatul din Paris pînă în 1878. Deci, România este singura proprietară legală a termenului drept pînă la talvegul gurei Chiliei.

Politiței ruse nu plac inovațiunile. Numai întrebuințînd meru același mijloace și 'și ajunge scopurile, în 1812 Rusia 'și asigură Barabaria cu gura Kiliei; în 1825, ea găsi folositor de a 'și însuși acea a Sulinei; în sfîrșit, în 1829, ea puse mîna pe gura St. George. Sondajiele întreprinse în acest moment în gura Kiliei nu destăinuiesc dar un proiect, care merită să atragă atențiunea. Această gură a fluviului trebuie deschisă vaselor de cel mai mare tonaj prin mijlocul unui canal, care se aruncă direct în mare. Dacă, afară de aceasta, ne amintim că gura Kiliei singură trîmite la mare $\frac{1}{2}$ din apa Dunărei, simptomele echivoce ale proiectului rus vor fi destăinuite. Ați-tudinea agresivă a Rusiei față cu comisiunea europeană este un semn sigur că ea se va opune prelungirii puterilor ei, care se sfîrșesc peste șase luni. Îndată ce comisiunea va înceta de a mîntîni buna ordine în gura Sulinei, ea nu va mai fi navigabilă și întregul comerț va fi aruncat în gura Kiliei.

Acest fapt va face Europa tributară Rusiei pe Dunărea de jos, și va pricinui ruina Statelor riverane, mici și mari. Mai curînd sau mai tîrziu se va întelege ce greșală s'a comis, permițîndu-se Rusiei de a se întoarce la Dunăre.

În ori se cas, Engiltera, al cărei drapel acopere două treimi din navigarea totală a Dunărei de jos, nu poate să se lase a fi înșelată de Rusia și de sigur că nu se va lăsa a fi rățicită de o espunere exactă privitoare la această cestiune.

Congresul economic.

Congresul economic dela Iași s'a deschis Duminecă, 10 Octombrie, în sala teatrului.

Erau prezenți 266 membri mai din toate județele țerei, delegați de diferite societăți economice de ajutor mutuale, de comerț.

Ședința s'a deschis la 3 oare.

D. C. Porumbar, președintele "Concordiei române" avînd lîngă sine pe d. Păun, președintele Clubului comercianților și industriașilor din Iași, a dat citire discursului următor:

Starea economică a Românilor de astăzi, trebuie să redeștepte în inimile noastre îngrijiri serioase, atât pentru prezent eăt și pentru viitor. Tot progresul moral și material ce am sevășit într'un scurt timp pe terenul politic militar și chiar material, nu pot da decât rezultate negative pentru Români; dacă nu vom stabili o programă economică, care să facă ca toate avantajele ce decurg din progres să profite și Românilor. Am luptat continuu și cu succes, am vîrsat sîngele nostru cu glorie, am dobîndit independența și un loc onorabil în concertul european, am creat instituțiuni politice, liberale, am desrobît țigăni, am desființat clasa, am improprîțiarit țărani, am făcut instituțiuni de credite fonciare rurale și urbane, banca națională, societăți de asigurare, credite agricole, căi de comunicațiune și atâtea alte instituțiuni menite a da un avînt puternic desvoltării economice ale țerei; dar se ne întrebăm, din toate aceste bine faceri unde este Românul? Dacă ne vom întreba, unde sînt comerșanji români de odinoaur? Acea falangă de comercianji români cari în timpurile trecute, fără mijloace de comunicațiune, străbateau centrurile Europei și treceau peste legenda Lipca, pentru a aprovizionarea comitatului țerei. Dacă vom întreba unde sînt artizanji, meseriașii români, cari îndestulau țara cu produsul muncii lor, și întrefineau viața națională?

Cât pentru țărani i găsim strălucii la Plevna.... care în țeara lor în miserie.

A căuta cauza acestei decăderi economice la Români și a căuta mijloacele prin

care se ajungem a ridica și îmbunătăți această stare, caacă misiunea Congresului.

Principalele cauze de decădere economică sânt:

Starea precară în care se afla țara noastră în timpul nefastei înainte de 1821, și de atunci până la proclamarea regatului epocă destul de îndelungată, unde toți Românii, dela mic până la mare, aveau unica preocupare, și își întrebuințau toate forțele lor vitale, morale și materiale, pentru întemeierea și consolidarea edificii naționale al Statului Român, a epocă destul de lungă și care fatalmente a trebuit să fie neglijată de toate cesutiunile economice. Străinii în țara noastră, liberi de preocupăți politice, ne având a face nici un sacrificiu pentru dănsa au găsit un teren liber pentru a și concentra toate forțele lor intru a cuceri din ce în ce mai mult terenul economic, pe când Românii își perdeau avuții și viața, lăsa în năpustire holdele sale și făcea biceii armatelor, străinii își cultivau interesele particulare înainte ca țara preocupată de alte cesiune de ordine mai înalte, se poată ași întorce vederile asupra intereselor materiale și să le îngrijădească cu legi protectoare; a venit o invasiune întreagă de exploatori care fără conștiință și fără frâu, au profitat și au abusat de această situațiune până a ajunge aproape deplini stăpâni pe terenul economic.

Intr-o asemenea situațiune, ori-ce lege și ori ce instituțiune economică se vor face, putem fi siguri (și asemenea probe le avem în fața noastră), că ele nu vor profita decât străinilor. Este dar de o urgență mare de a ne întorce privirile și a desvîlă activitatea asupra părții economice și să ne convingem, că ori-ce minut de întârziere de a ne pune pe lucru, face să se grămădească vâlurile crotropitoare, și mai dificilă respirare lor.

De cât-va timp mai multe mișcări economice s'au făcut în țeară, dar ele neavând o unitate de acțiune, mare parte dintr-ăsele n'au dat rezultatele dorite. Aceasta nu putea eși decât dintr-o intrunire mare, compusă din reprezentanți tuturor ramurilor de activitate din țeară și din toate localitățile ei; investiți de acest mandat, dor aveți salutară misiune astăzi de a pune bazele unui sistem Economic Român, după care toți în unire se lucrăm pentru a scapa barca amenințată din valurile crotropitoare. Bine veniți dar, dor, a alege un birou provizoriu pentru a procede la lucrări.

Președintele societății „Concordia Română”, C. P. Ormbaru.

Președintele „Clubului Comercianților și Meseriașilor români din Iași”, P.ăun.

Discursul dlui președinte a fost mult aplaudat.

În urmă d. C. Arion, membru al curții de compturi, a fost acamat ca președinte provizoriu; s'a dat ceteri unui mare număr de telegrame, care salută intrunirea congresului și, prin acclamare, s'au ales d. C. Ormbaru președinte, d. Păun, vice-președinte și d. ni Kirilov și Filip Xenopol, secretari ai biroului.

Prima ședință s'a încheiat prin împărțirea membrilor congresului în 5 secțiuni: industrială, comercială, agricolă, financiară și de mine.

Eri, Luni la 8 oare dimineața s'au intruniri secțiunile.

Lucrarea dar a început de eri. E îmbrucător a vedei un număr atât de însemnat de bărbați din mai toate colțurile țării, intruniri în scopul de a lucra în unire pentru emanciparea economică a țării.

„Rom.”

Varietăți.

(Dar). Majestatea c. și reg. apost. s'a îndurat pregrăzilor a darui comunei gr. din Răchita pentru zidirea școlii 100 fl.

(Reuniunea femeilor române din Sibiu). Convocare. În sensul §. 13 din statute se convocă prin aceasta a IV adunare generală ordinară a „Reuniunii femeilor române” din Sibiu pe ziua de duminică 29

Octomvre a. c. stilul nou după ameați la 3 oare în localul casinei române (strada măcelarilor, edificiul „Albinei”), la care Onor. membrii ai reuniunii sânt rugați a participa.

Sibiu 21 Octomvre 1882.

Maria Cosma m. p.,
președinta reuniunii.

(Constituire). Societatea literară „Petru Maior” a junimei române din Budapesta și-a ales comitetul pe anul scolar 1882/3 cu unanimitate în următorul mod: președinte, dl George Sărb advocat și deputat dietal; vice-președinte, George Ilea jurist; secretar, Demetriu Horvat ascultător de filosofie; notar, Sever Boșcan jurist și Elia Precupașiu asc. de filos.; cassariu, Emiliu Budian jurist; controlor, Marcel Vlut jurist; bibliotecar, Alesandru Coca jurist.

(Vânătoare oficioasă). În cercul Iaadului, comitatul Bistrița-Năsăud.) Fearsle seltbatice, lupii și urșii au făcut multe daune poporațiunii de pre valea Borgoului cu deosebire în vara deja trecută. Urșii, ceea ce de multe nu s'a pomenit în aceste ținuturi au scoborit până în nemijlocită apropiere de sate, făcând daune considerabile, în vitele și eșilor economii. Din aceasta cauză comunele: Borgo-Prund, Borgo-Bistrița, Borgo-Mureșeni, Borgo-Tiha și Borgo-Lusenii s'au rugat prin pretorul concenere de comitele suprem, ca acesta cu concesiunea ministrului de interne, să dispună pentru apărarea de amenitețe feare o vânătoare oficioasă. Obținând numele comune atare concesiune, vânătoarea oficioasă s'a și început în 16 și a durat până în 23 Octomvre n. a. c. adecă 8 zile. Cătră finea vânătoarei adecă în zilele de 21, 22, și 23 Octomvre a. c. pre hotarul de cătră meadăși a comunei Borgo-Bistrița și Borgo-Prund au omorit vânătorii prinșucări 7 urși imari.

În timpul din 16—20 Octomvre abia au omorit vânătorii un lup și o vulpe. Dacă această vânătoare ar fi constat din 200—300 bărbați, precum s'a fost dispus, negreșit că și fearele venerate ar fi fost mult mai multe. Mare zel și multă energie a desvoltat în această vânătoare Dl pretor din Iaad Godofroa Cuales, ca conducător al vânătoarei. Onoare atât acestuia cât și vânătorilor iscusii, cari în tot decursul vânătoarei, nu au părăsit per conducătorilor lor.

(Stefan cel Mare supus la tace). Mai acum câte-va săptămâni sosind la gară statua lui Stefan cel Mare a doua și a trebuit ca de aci să o ia și să o ducă în piața Palatului, unde este locul destinat a se așeza. Trecând Statua pe la bariere cu toate dependențele ei, bariarul opresce caii și cere a i se plăti taca jugăritului.

— Dar d-le, este Stefan cel Mare, dișe indignat însărcinatul cu transportarea statuei.

Ce-mi pasă mie, adause bariarul, măcar să fie și D-șeu, așa am ordin dela Primărie.

Însărcinatul cu transportarea statuei, numai dișe nimic și scoțând un bilet ipotecar de 10 franci plăti taca jugăritului, după care apoi zelosul bariar, tăind biletele de tace dintr'o condică le lipi pe statua marelui Domn Stefan cel mare, permițându-i numai astfel intrarea în oraș!

Sermanul Stefan cel Mare, s'a mai gândit orce că va veni un timp, cândva fi el supus a plăti taca jugăritului, intrând în capitala sa Municipium lasiorum? „Perdaful!”

(Himen). Dl. Amos Nicolae Tulea din Halmagiu, învățător la școala confesională din Spata, și-a încredințat pe Dșoara Sidonia Frențiu din Lugoj, cu care se va cununa în 7/19 Noemvre a. c.

(Cununie și ospăț de surdo-muți). În diarele maghiare ce-

tim că la Vesprim în zilele aceste a avut loc o cununie cu totul estrordinară. Mirele și mireasa surdo-muți. Mirele, Petru Achimovici, care a fost un timp și redactor al faoiei *Surdo-muților* este acum tipograf; mireasa, una dintre fetele cele mai frumoase și mai plăcute ale Vesprimului se chiamă Maria Schuster. Pretoul a cetit înainte le formula cununiei și apoi au ținut-o înaintea ochilor mirilor. Acestia au cetit-o pronunțând cu deosebire cuvintele „ju” și „iubesc” așa de respect încât le au înțeles toți cei ce erau de față la solemnitate. După cununie au urmat un prând familiar, la care au luat parte mai toți surdo-muții din cetate. Nunul, Zoltan Vég-helyi, de asemenea surdo-muț, a toastat aproape un pătrăru de oră prin semne. Toastul, se dișe, a făcut impresiune deosebită asupra societății surdo-mute. Conversațiunea, ca și toastul, numai prin semne, se înțelege că preceterea a fost fără de nici un sgomot.

(Unde nu sânt Jidovi). Solgăbrul dela Biserica-albă a respons vice-comitului din Timișoara că în cercul său nu se află nici un Jidov și de aceea acolo nu e de lipsă emisul ministerial prin care se opresce ecesele contra Jidovilor.

(Vița de vie) înforțată și cu rod acum în toamnă s'a veșut într'o gradină de aici din Sibiu.

(Fragi nouse), ne spun dișe dela Viena s'au veșut acolo aduce de pe câmpile din giurul Vienei.

(Frig enorm și zăpadă) se anunță din părțile Galiției resăritene. În cercurile Podhajcz și Milna au murit patru oameni de frig.

(Calendarul pentru toți) a eșit de sub tipar și se află de vândere pe prețul de *doi lei* n. la toate librăriile din capitala României și districte.

Comandele sânt a se adresa dlui Leon Alcalay, librar s'au H. Wartha în Bucuresci. Revendătorii se acordă un rabat însemnat.

Calendarul pentru toți e ilustrat cu 7 portrete ale bărbaților celebrei. Conversa în csilografie și cuprinde o materie literară prosă și poezii foarte alese, variată și interesantă.

Bursa de Viena și Pestă

Din 26 Octomvre n. 1882.

	Viena	B-pestă
Renta de aur ung. de 6%	119.20	119.40
Renta de aur ung. de 4%	86.80	86.90
Renta de aur ung. de 3%	85.90	86.—
Impremutul drumurilor de ferung. t emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	133.75	134.—
Impremutul drumurilor de ferung. t emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	89.90	90.25
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	110.50	110.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	94.50	94.50
Obligațiuni ung. de recapemprarea pământului	98.75	99.25
Obligațiuni ung. cu clausură de sorșire	97.75	97.—
Obligațiuni urbariale tomesiane	98.50	98.50
Obligațiuni urbariale, temeu, cu clausură de sorșire	96.50	96.75
Obligațiuni urbariale transilvane	98.—	98.—
Obligațiuni urbariale crotosilavonice	97.70	97.—
Obligațiuni ung. de recapemprarea deșimeii de vin	97.50	97.75
Sorși de angrecsiun pe promi.	117.25	117.25
Sorși de gurgăreza Tisai	108.50	109.—
Datorie de stat austriacă în hărtie	76.50	76.50
Datorie de stat austri. în argint	77.25	77.30
Renta de aur austriacă	95.45	95.25
Sorși de stat dela 1860	131.25	131.—
Aciuni de bancă austro-ung.	832.—	830.—
Aciuni de bancă de credit ung.	294.50	294.—
Aciuni de credit austri.	304.25	304.30
London (pe polța de trei luni)	119.20	119.30
Serșiri fonciari ale institutiunii „Albina”	100.—	100.—
Argint	5.65	5.67
Galben	94.61/2	94.61/2
Napoleon	5.65	5.67
100 marce nemșeci	63.35	63.30

Nr. 252.

[274] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățătorii la școala populară gr. or. din Ulegiu, protopresbiteratul Iliei, se eșcrie concurs până la 28 Octomvre a. c. v. Emolumentele sânt 150 fl. v. a.

Cuarter liber, 3 orgii, din care este a se încălți și școala.

Suplicații vor avea a și așterne petițiunile lor instruite conform „Stat. Org.” la subscrisul oficiu protopresbiteral până la termenul susindicat.

Gurasada în 13 Octomvre 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial. Alesciu Olariu m. p., adm. pșesb.

Nr. 243

[270] 2—3

CONCURS.

Devenind vacante două posturi de învățătorii la școala confesională gr. or. din comuna Beclean se eșcrie concurs cu termenul până la 24 Octomvre a. c. st. v. în care di va fi și alegerea.

1. Emolumentele cu postul învățătorului secundar sânt: 160 fl. v. a. care se va solvi în 4 rate, cuarter liber în edificiul școlii, cum și 15 fl. pentru lemne de foc.

2. Pentru postul învățătorului primar 200 fl. v. a. cuarter liber în edificiul școlii și 15 fl. pentru lemne de foc.

Doritorii de a ocupa posturile aceste au de a și așterne suplicile lor instruite în sensul legilor din vigoare până la 24 Octomvre st. v. la oficiul protopresbiteral al Făgărașului. Beclean în 22 Augiust 1882.

În conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Comitetul parochial.

Ioan Bursan m. p., paroch și președ. comit. parochial.

Nr. 40.

[271] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor de învățătorii I și al II la școala confesională gr. or. în comuna Vinerea protopresbiteratul Oreștiei se eșcrie a doua oară concurs până în 24 Octomvre 1882 st. v.

Emolumentele sânt; pentru postul de învățătorii I salariu fiesat 250 fl. v. a. cuarter liber în edificiul școlii, și lemne de încălțit. Pentru postul de învățătorii al II salariu fiesat 155 fl. v. a. cuarter liber în edificiul școlii și lemnele de încălțit.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni sânt avisați așa trimete concurese instruite cu toate documentele prescrie de regulamentele vigente subscrisului comitet parochial până inclusive 24 Octomvre a. c.

Vinerea în 4 Octomvre 1882.

Comitetul parochial.

Teodor Herlea m. p. președinte.

Nr. 249

[273] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala populară confesională gr. or. din M. Brețea protopresbiteratul Iliei cu termenul până la 17 Octomvre a. c. st. v. când va fi și alegerea.

Emolumentele sânt. 1. În bani gata salariu anual 80 fl. v. a.

2. În bucate 60 ferdele cucuruz a 16 cupeln boambe.

3. Lemne 3 orgii, din care este a se încălți și școala.

4. Grădină de legumi.

5. Cuarter liber în edificiul școlii. Se pottesce ca concurenții să aibă cunoscință și despre limba maghiară și să se cântăreți buni.

Cerelile instruite conform legilor din vigoare sânt a se adresa la subscrisul oficiu protopresbiteral.

Gurasada 5 Octomvre 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial. Alesciu Olariu m. p., admrstr. pșesbiteral.

Nr. 392

[272] 2—3

CONCURS.

Pentru întregirea următoarelor stațiuni învățătorii în protopresbiteratul Brașovului II.

1. Dobârlău, cu salariu anual 413 fl. computându-se și emolumentele cantorii.

2. Apața cu salariu de 125 fl. și anume în bani gata 60 fl. în alte beneficii 65 fl.

Concurenții au să arete și cunoștința limbii maghiare. Cererile instruite cu cele prescise în regulamentele vigente sînt a se așteorne până în 21 Octomvrie subscrisului oficiu protopresbiterial.

Brașov 8 Octomvrie 1882.

În conțelegere cu comitetele parochiali.

Ioan Petric m. p.,
protopresbiter.

CONCURS. [268] 3-3

Comitetul Asociației pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români meseriași din Brașov publică următorul concurs: Devenind vacante două ajutoare de câte 50 fl. v. a. pe an, din cele destinate pentru învățacei români cari se vor apleca la una din meseriile: de postovar, mașinist, argășitor, pălărieri, clopotar,

compactor și butrar, se publică concurs.

Suplicile pentru aceste ajutoare sînt a se adresa la subscrisul comitet până la 25 Noemvrie 1882 prevedește:

1. Cu extras de botex din care să se vadă că este român și că posedă etatea de 14 ani.

2. Atestat de școală din care să se vadă că a parcurs 4 clase normale și pricepe încâtva limba maghiară sau cea germană.

3. Revers dela părinți sau dela Tutorii copilului, că vor a lăsa copilului să învețe meseria pentru care a concurs.

4. Un exemplar din contractul încheiat cu vre un Măestru din Brașov pentru vre una din meseriile de mai sus din care să se vadă, că copilul se află la meserie de cel puțin douăzeci de zile.

Brașov, 4/16 Octomvrie 1882.

Comitetul Asociației pentru sprijinirea învățăceilor și sodalilor români meseriași.

B. Băulescu m. p., I. Bozocanu m. p.,
președ. not.

[274]

2-3

Memorialul

partidei naționale române

compus din însărcinarea conferenței din Maiu 1881 a reprezentanților alegătorilor români a apărut în limba maghiară română și germană, fie-cara în ediție separată și se poate procura dela **Librăria tipografică arhidiecezană în Sibiu** cu prețul de **1 fl.** (și 6 cr. pentru portul postal).

Librăriilor se acordă prelungă solvirea comptantă provizivă de 20%.

Colecțanții primesc după 10 exemplare unul grătuit.

Comandele în detașu se pot face mai ușor prin asigăniții postale.

Librăria tipografică arhidiecezană.
Sibiu, strada micălorilor Nr. 37.

După Dđen au se mulțimesc mătineura vieței mele numai berei de sănătate din extras de slat, preparaținea lui Joh. Hoff (J. Hoff'schen Malzextract-Gesundheitsbier), ciocoladă de slat (Malz-Chocolade) și estrasul de slat concentrat (concentrirten Malzextract).
Cuvintele proprii pronunțate de mai mulți însăși-toșaji.

Mulțamită în scris.

Mătuitu de slăbiciune trupescă, ce îmi amenința viața, prin bere de sănătate preparată din slat concentrat, paraținea de a lui I. Hoff.

De oare ce invenținea aceasta eminentă a berei de sănătate din extras de slat pe mama mea, aș pută ținea, a mătuit-o dela moarte, am putut păț cu toată puterea înaintea comunei de aici și a recomanda tuturor pătitorilor acea medicină după cea mai deplină convingere proprie. — Unui fșran, care plătinea de fșrat, de stomac și în parte și de plămâni, plângându-se și întrebându-me ce să facă, i am recomandat să se folosescă de esențea berei din extras de slat și să m rugat a scrie numai decăd după aceea, ceea ce am și făcut numai decăd în oada lui. Te rog așa dară din cât se va pută mai curăd a mi trimite 26 de sticle de bere din extras de slat și 10 pingule de bombone de slat.
St. Georgen (Ob. Marau).

Josef Fliess, învțătoriu super.
Dsalo hrusorului c. r. al elor mai mulți sverani din Europa, Olai

Ioan Hoff,

consiliar c. r. de comisie, posesor al crucii cu coroană pentru merite, cavalor de ordin inalte prusiane și g rmane, Viena, Fabrica I. Grabenhof 2, depositul fabriciei: Graben, Bräumer-Strasse 8.

Raport oficial de vindecare.

Dr. Seydel, medic superior din statul major.
Bere de sănătate din extras de slat este un esențiel mijloc dietetic pentru întărire reconvalențenților din boale grele, precum și pentru bolnavi de pept și se recomandă a deosebire fiindcă n are lucrare înăntătoare; tot așa la boale cronice de stomac și hemoroidice.

Sub 2 fl. nu se efpinesce nămică.

Deposit principal în Sibiu:
Franz Jahn fiu, Const. Bugarsky.

Alba-Iulia: F. Mihelyes, farmacist.
Aiud: J. de Kovacs, farmacist. Făgăraș: St. Bergleiter, farmacist. Cluj: Dietrich Samuel. Brașov: Eremia Demeter. J. L. et A. Hoeslmeier. Medias: Carol Broecker. Sibiu: Carol Honning. Sighetara: J. B. Mischelbacher sen. Turda: J. Timbuș et fiu. M. Oșorheiu: Max Bucher, Carol Huttesz. Deva: Issekutz Gregor.

Mai departe în toate specerile mai mari din țeară. [249] 8-7

LOTERIA EPOȘIȚIUNII TRIESTINE.

1. câștig principal bani gata floreni 50.000

2. câștig principal bani gata floreni 20.000

3. câștig principal bani gata floreni 10.000.

Mai departe

1 a fl. 10.000 — 4 a fl. 5000 — 5 a fl. 3000 — 15 a fl. 1000 — 30 a fl. 500 — 50 a fl. 300 — 50 a fl. 200 — 100 a fl. 100 — 200 a fl. 50 — 542 a fl. 25, suma

1000 nimeritori 213.550 floreni

afară de acestia alți mulți nimeritori secundari în obiecte de eposițione dăruite de esponenți.

Prețul unei sorți 50 cruceri.

Comande pe lângă adausul de 15 cr. spese postale sînt a se adresa la

Despărțemntul Eposiționei Triestine

[264] Piazza Grande Nr. 2 in Triest. 5-6

Zambach și Gavora.

Fabrică de vestminte și recuisite bisericesci

de rit catolic și grec. [205] 7-30

în Budapesta, strada Vațului, Văczi utca Nr. 17.

Felon sau Odăjdii, Albe, Stihare, Dalmate, Baldachin, prapori. Toate felurile de steaguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) comandate se efectuesc prompt. — Obiectele, cari nu vor conveni, se vor schimba cu altele.

Cea dintăiu fabrică ung.

de mașine și aparate de stins și turnătoarea de clopote și metal

a lui

Francisc Walser

Filială pentru Transilvania în Cluj, strada Monoturului 12,

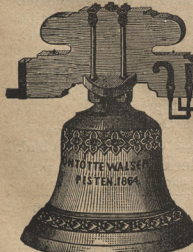

recomandă profeșine înalte, curătorilor și episcopilor

turnătoarea sa de clopote, cea mai mare în patrie, care există de mulți ani și e proveștiută în abundență cu cele mai noite mijloace ale tehnicii și corespunde tuturor recerșilor.

Clopotele se toarnă după acorduri armonice de sunetul cel mai clar argintiu.

Mai departe recomandă același bogatul seu deposit de proaste de foc și de grădini, sorburii (pumppe), fântăni de casă și de grădini, întocmel de scaldă etc.

La dorință, cataloage gratuite și francate.

[232] 16-20

Nr. 2358. — 1882. [269] 3-3

Esarëndare licitativă.

în 31 Octomvrie căind, nou a. e. înainte de ameați la 9 oare se va esarëndă pe calea licitațione publice în cancelaria preturei centrale regalul morii și al cărciumei, comunei Bungard pre timpul din 1 Ianuarie 1883 până în 31 Decemvrie 1888.

La această licitațione publică pot participa numai acei intereași, cari la începutul acestui act vor depune înaintea comisiunei 10% din prețul morei de 1500 fl. și al cărciumei 800 fl. ca vadu în bani gata ori în hărtii de preș. Condițiunile speciale se pot vedea atăt în cancelaria preturei centrale cât și a comunei Bungard.

Sibiu în 23 Octomvrie 1882.

Dela pretura centrală.
Branisce m. p.

[275] 4-3

Numai odată

se ofere o ocașine așa de favorabilă de a procura un orologiu escelent cu jumetate prețul.

Desfacere grandioasă.

Raporturile politice, care s'au ivit în întreg continental Europei, n'au lăsat neatință și Elveția. Consecența a fost emigrarea lucrătorilor în masse, care a periclitat existența fabricilor. Și fabrica reprezentată de noi, care o cea dintăiu și cea mai însemnată fabrică de orologe, a încheia de o cum dată fabrica sa, încredinându-ne pe noi cu vânzarea fabricatorilor sale. Aceste așa numitele orologe de buzunar Washington sînt cele mai bune de pe lum, sînt foarte elegant gravurate și înfrunșate și lucrute după sistemă americană.

Toate orologe sunt repassate (esaminat) pe secundă și garanțiat pentru fie-care 5 ani

Ca dovadă a garanției sigure și a solidității celei mai severe, ne obligăm înaintea în public, că sîntem gata a repriși și schimba fie-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoire de buzunar fără cheie de latu la toară, cu manăla de orioară, regulate cu acurateți extra-ordinară pe secundă; afără de aceste aurite prin electro-galvanism non, dimpreună cu lanț și medalion etc., prețul de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10,20 de unul.

1000 orologe exemplare de lues din argint, pe 15 rubinuri cu cadrauri în email, arțitor de secunde, sticla lată de cristal, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12,25 de unul.

Toate repassate pe secundă.

1000 orologe-cilindre înfrunșate în capsula de nickel argint, cu sticla lată de cristal pe 8 rubinuri foarte fin repassate, dimpreună cu lanț medalion și cutie de catifos, mai nainte fl. 13; acum numai fl. 6,50 unul.

1000 orologe ancore de argint veritabil de 13 loți, preț de oficiu monetar c. r. pe 18 rubinuri, afără de aceste aurit prin electriceitate, foarte fin regulate. Oroloagele au costat mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14,40 unul.

1000 orologe remontoire-Washington de bu zănuariu din argint greu și veritabil de 13 loți prețul de oficiu c. r. de pusiare, ne lângă ga tranșe severă repassate pe secundă și un medalion de nickel așa înțel orologe aceste n'au nici când lipsă de reparatură. Oroloagele aceste au costat mai nainte fl. 40 și astăzi se capsă cu prețul fabulos de oștin numai cu fl. 20. Afără de acesta lângă fie-care orologiu se dă grătuit un lanț, medalion și cutie de catifos

1000 orologe pentru doamne de aur veritabil cu 10 rubinuri, mai nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orologe remontoire de aur veritabil pentru domni sau doamne, mai nainte cu fl. 100 acum fl. 40.

850 orologe de părete cu înțadură de email ed mai fin și cu melaniem de smat, mai nainte cu fl. 6 acum cu fl. 3,75 unul repassat.

1000 orologe destoeptătoare cu aparat de larmă, foarte fin regulate, aplicabile și ca orologe pe mană în scris, mai nainte fl. 12 acum numai fl. 4,80.

650 pendule cu lucrul foarte fin de sculptură în casuili înalte gotice de lemn, de întors în fie-care a optă și, regulate fin pe secundă, foarte frumoase și imposabile de cete ce un sculfuș de orologiu și în 20 de ani mai aore preș îndoișese un lipescă astfelu de orologiu din nici o familie, mai cu smă pentru că astelun de piess de cabinet cete locor în fie-care locușiu. Oro loagele aceste costau mai nainte fl. 35, acum numai fabulosul preș excepțional de eștin de fl. 16,75 unul.

Comandănt cine-va orologe pendule aore să adage și o arvună.

Adresa:
Desfacere de orologe
Fabriciei de orologe Fromm.
Viena Rothenturmstrasse Nr. 9, Partere.